

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

XXXIX. De Incendio Ecclesiae Novatianorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

Christiani adfuisse. Hi nonnullos eorum aquis jam prope profocatos, e mari extrahentes fervarunt: qui tum demum amentiam suam agnoverunt, cum in tanto discrimine versarentur. Reliquos vero ne se in mare deicerent prohibuerunt, interitum eorum qui se prius projecissent, eis referentes. Judæi ergo cognita tandem fraude, suam quidem in credendo imprudentiam damnarunt. Pseudomoysem autem illum interficere cum vellent, comprehendere minime potuerunt. Repente enim ex oculis evanuit; multosque in eam suspicionem adduxit, fuisse illum demonem quendam exitiosum, qui ad perniciem gentis ipsorum humanam speciem induisset. Atque ob hanc calamitatem multi tunc ex Cretensibus Judæis, relicto patrio cultu, ad Christi fidem se contulerunt.

ἄνδρες χριστιανοί, ἀλιεῖς τε καὶ ἔμποροι οἱ τὰς μὲν ἀνιγομένους ἀνέλκοντες ἔσασιν, ὅτε τῆς αἰσίας ἀδύσιν ἐν τῷ κακῶς παρὰ λαμβάνοντας τὰς δὲ ἄλλας ἀνιγομένους ἑαυτοὺς, μνησθῆναι τῶν ἀπώλειαν τῶν πλεονεκτημάτων ἑαυτοῦ οἱ καὶ γνώσιν τότε τῶν ἀπάτην, ἐμὲ μόνον μὴ τῶν ἀλλῶν ἑαυτῶν πίστιν τὸν δὲ ψευδομωσὴν ἀνιγομένους, συλλαβεῖν ἔδεδωκέναι ἀφ᾽ ἡνίκη γὰρ ἐχρῆτο, ἰσχυροῦν τε παρέχετο τοῖς πλεονεκτημασί, ὡς εἶπε δαίμων ἀλάσως, ἀφ᾽ ἧς ἔπειτα ἔμα ἰσχυρῶς, ἐπιλύμη τὴν ἐκείνην ἔσασιν διὰ τὸ ἕτεροπάτη πολλοὶ ὅτε τῶν ἐπιλήθη ἰσχυρῶν, χαίρειν τῷ ἰσχυρῶς φερασάντες, τῇ πίστιν τὴν χριστιανισμῶ ἑαυτῶν ἠρώρησαν.

CAPUT XXXIX.

De incendio Ecclesia Novatianorum.

Non longo post tempore Paulus Novatianorum Episcopus, pii viri prorsusque Deo cari existimationem adeptus est, & quidem multo majorem quam antea. Nam cum gravissimum incendium Constantinopoli contigisset, cujusmodi nunquam antea factum fuerat: Quippe magna pars urbis regiae eo incendio conflagravit; adeo ut horrea etiam maxima & thermæ quæ dicuntur Achilleæ funditus perierint: ignis cuncta depascens, tandem ad ipsam Novatianorum Ecclesiam quæ juxta Pelargum sita est, accessit. Paulus igitur Episcopus cum Ecclesiam suam periclitari cerneret, ad altare profiliens, custodiam Ecclesiæ & eorum quæ in Ecclesia erant, Deo commendavit, nec cessavit pro civitate & pro Ecclesia preces fundere. Deus verò orationem illius exaudivit, sicut eventus ipse declarat. Ignis enim quamvis in Ecclesiam illam per januas simul ac fenestras omnes irrumperet, nihil tamen damni intulit. Sed multa quidem vicina in circuitu loca penitus absumpsit: ipsam vero Ecclesiam in medio flammarum, cernere licebat, de incendio triumphantem. Cumque id per duos dies ac totidem noctes duravisset, incendium quidem

Κεφ. λθ.

Περὶ τοῦ γεγονότος ἐμπρησμοῦ ἐν τῇ νεκριατῇ ἐκκλησίᾳ.

Μικρὸν δὲ μετὰ τὸν χρόνον, παύσας τῶν ναυαπανῶν ἐπίσκοπος, φιλικῶς ὄντως ἀνδρὸς δόξαν ἐκτιθεῖσθαι, πολλῶν πλείονος ἢς ἐνεκλήθη πρῶτον συμβαῖν γὰρ ἐμπρησμόν χριστιανῶν ἑαυτοῦ, καὶ οἱ ἔδεδωκέναι ἐγγενομένον πλεονεκτημάτων, καὶ οἱ ἔδεδωκέναι τῆς πόλεως τῆς πύρε καθηνάλωσεν ὡς καὶ τὰ μέγιστα τῶν ὀρίων ἀπολέσθαι, καὶ τὸ δημόσιον, ἐπὶ ἀνυμνοῦ ἐσὶν ἀχιλλεύς τέλει ἐπισημῶν τὸ πύρε, καὶ τῇ ναυαπανῶν ἐκκλησίᾳ, τῇ κειμένη πλησίον τῆς πελαγοῦ περιβαλλέναι ἐπεὶ δὲ ὁ ἐπίσκοπος παύσας κινδυνεύσασαι τῇ ἐκκλησίᾳ ἑαυτῶν, ἐπέσπευσε εἰς τὸ θυσιαστήριον, θεῶν τῶν ἐκκλησίᾳ τῆς σωτηρίας ἐπέσπευσε καὶ δέλεπεν διὰ χροῖον ὑπέσπευσε τῆς πόλεως τῆς ἀνιγομένης τότε θεός δὲ ἄρα ἐπέσπευσε τὸ ἀνδρὸς, ὡς τὸ ἔργον ἀπέδωκεν τῶν ἐκκλησίᾳ διὰ πασῶν θυσῶν καὶ δῶν εἰσπεσόν, ἐδὲν ἐλυμῆναί οἱ ἀλλὰ τῶν πλεονεκτημάτων ἑαυτοῦ τὸν ἑαυτῶν ἰδεῖν ἐν μέσῳ ὄψεσθαι, καὶ αὐτὴν ὑπερέβαλλεσαν ἑκαυστῶ καὶ ἐπὶ δύο νυχθήμερα χροῖον, ἀπὸ τῶν

μηνό σύμπας εμπρησμός, πολλά μέρη καί α-
καλώσας τ' πόλεως· ἡ δ' ἐκκλησία ἐώρατο ἀ-
καρῶν· καὶ ὅγε θάυμασόν, ὅτι μὴ καπνὸς
ἦν· ἰδὲν ἐν τοῖς ξύλοις ἡ τοῖχοις αὐτῆς·
ἔθελω ἐν γέγονε παρὶ τὴν ἐπὶ καὶ δεκάτῳ
αὐγέστῳ μηνός, ἐν ὑπάλειά Θεοδοσίῳ ἰοτέως ἀ-
ρεσκαιδεκάτον, καὶ μαξιμῶ· ναυαλιανῶ δ' ὁ σῶ-
φρατ' ἐκκλησίας ἐξέσκεν καὶ ἕκαστον ἐπὶ
ἐπιπέσει, παρὶ τῷ ἐπὶ καὶ δεκάτῳ τῆς αὐγέ-
στῳ μηνός, ἀρχαίσι θεῖας ἀρχαῖς πέμποντες
τῷ Θεῷ· ὅθεν τε πάντες διὰ τὸ ἐπ' αὐτῆς συμ-
βῆν θάυμα, τιμῶσιν ἐξέκεν τὸν ὅσον, καὶ β
ὡς ἀληθῶς ἅγιον προσκυνῶσιν, ἔ μόνον χρι-
στῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐλληνιστῶν οἱ πλείονες·
ἅπαντα μὲν παρὶ τῶν.

A profus restinctum est, quo magna pars
civitatis conflagavit. Ecclesia vero il-
lesa atque integra cernebatur. Et quod
magis mirandum est, ne fumi quidem
vestigium in lignis ejus & parietibus ap-
parebat. Id accidit die XVI. Calen-
das Septembris, Theodosio XIV. &
Maximo Consulibus. Ex eo tempore
Novatiani conservatæ Ecclesiæ suæ me-
moriæ celebrant quot annis, die XVI.
Calendas Septembris, gratia cum pre-
cibus Deo persolventes. Sed & omnes
non Christiani solum, verum etiam ple-
rique Gentilium, ob miraculum quod
ibi gestum est, loco exinde honorem
habent, eumque velut sacrosanctum ve-
nerantur. Sed de his hactenus.

Κεφ. μ'.
Οὐ μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον διαδύχεται πρόκλ.

CAPUT XL.
Quomodo Proclus Maximiano successerit.

Μαξιμιανὸς δ' ὄνο ἐπιπέσει πρὸς τοῖς
πέντε μηνῶν ἡσυχῶς τῆς ἐκκλησίας
προσεῖ, ἐτελεύτησεν ἐν ὑπάλειά Θεοδοσίῳ καὶ
ἀσπαρῶ, τῇ δεκάτῳ τῆς ἀπριλίου μηνός.
ἐπιπέσει δ' ἐν ἀλίῃ τῷ ἐξ ὁμοῦ ἀειταῶν ἡ-
συχῶ, τῷ γέντιάζουσαν τῇ τῆ πάρα ἐροβῆ
ἡμερῶν καὶ κλειμένη πέμπτῃ τότε δὴ καὶ ὁ βα-
σιλεὺς Θεοδοσίῳ, ὅπως τῆ πράγματι
προσένοσεν ἵνα γὰ μὴ πάλιν παρὶ ἐπιλογῆς
ἐπισκόπου ζητησῶσιν, καὶ βασιλεὺς τῇ ἐκκλησίᾳ
κλήσει, μὴ μελλήσας, ἀλλ' ἐτι κλειμένη τῆ σῶ-
ματι· μαξιμιανῶ, τοῖς παρῶν ἐπισκόποις
ἐπιπέσει τὸν πρόκλον ἐπέτρεψεν τῶ γὰ καὶ
τῆ ἐπισκόπου τ' Ῥωμαίων κλειμένη ἐπιστολαί
παρῶσαι ἐγίνοντο σύμψηφοι, ἀς ἐκεῖν· ἀπέ-
σταλκε κλειμένη τῆ ἀλεξάνδρειας, καὶ ἰωάν-
νη τῆ ἀσισιαίς, καὶ ῥόφω τῷ Θεσσαλονίκης,
διδασκων ὡς ἐδὲν κωλύει τὸν τε ἑτέρας πό-
λεως ὑπομαρτυρία καὶ ὄντα ἐπίσκοπον, εἰς ἀλ-
λην μεταπέσει· ἐν θρονῶσι εἰς ἕν ὁ παρῶ-
καὶ, τῷ ἐκκομιδῶ τῆ μαξιμιανῶ σῶ-
ματι· ἐκκομισατο· κλειμένη δ' ἦδη, καὶ παρὶ αὐ-
τῆ βασιλεὺς διεξελθεῖν.

Maximianus vero cum per bien-
nium ac menses quinque Eccle-
siam pacate administrasset, fato functus
est, Areobindo & Aspare Consulibus,
pridie Idus Apriles. Erat tunc septi-
mana jejuniorum, quæ festum Pascha-
le proxime antecedit: ejusque septi-
mana feria agebatur quinta. Quo qui-
dem tempore Imperator Theodosius
prudenter huic negotio prospexit. Et
enim ne rursus de eligendo Episcopo
ambigeretur, eaque res tumultum in
Ecclesia excitaret; absque ulla cuncta-
tione, nondū deposito Maximiani cor-
pore, Episcopis qui aderant mandavit,
ut Proclum in Episcopali folio colloca-
rent. Id enim Cælestini quoque Epi-
scopi Romani literæ tunc exhibitæ con-
firmabant, quas ille Cyrillo Alexan-
driæ Episcopo & Joanni Antiocheno
& Rufo Theſſalonicenſi in eam rem
miserat: docens nihil obſtare quo mi-
nus is qui alicujus Ecclesiæ nominatus
fit, aut re ipsa existat Episcopus, ad
aliam Ecclesiam transferatur. Itaque
Proclus in sede Episcopali collocatus,
corpus Maximiani sepulturæ tradidit.
Sed nunc tempus est ut de illo pauca di-
camus.